

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI HUDUT ve SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Mayıs 2011

HSSGM Bülteni

Sayı : 31

STRATEJİK PLAN Tele sağlık hizmetlerini geliştirerek 2010-2014 /AMAÇ : 6 hizmeti dünya markası haline getirmek

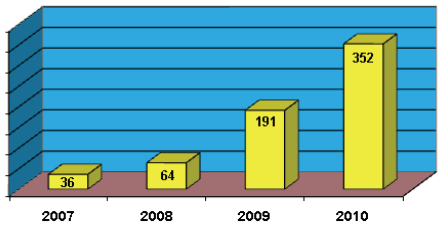
Tüm dünya denizlerinde meydana gelen acil sağlık durumlarında uzaktan tıbbi tavsiye vermek, gerektiğinde acil tıbbi tahliye organize etmek amacıyla 20.12.2006 tarihinde kurulan Tele Sağlık Merkezi Genel Müdürlüğümüz bünyesinde faaliyet göstermektedir.

Telesağlık
+90 212 444 83 53
+90 212 444 TELE

Tele Sağlık Merkezine telefon, faks, e-posta ve diğer dijital veri ile-

tişim araçlarıyla gelen çağrılar, 24 saat nöbet esasına göre çalışan doktorlar tarafından değerlendirilir. Değerlendirme sonucunda hastanın acil tıbbi tahliyesine karar verilir ise hastanın anakara üzerinde tedavisinin yapılacağı bir sağlık kuruluşuna nakli için gerekli organizasyon başlatılmaktadır.

ULUSLARARASI SULARDAN GELEN YAKA DAĞILIM GRAFİĞİ
2007 - 2010

Kurulduğu günden bugüne kadar gerçekleştirdiği bütün faaliyetlerde hizmetini daha üst seviyeye taşımaya gayret gösteren merkez, verdiği hizmetin özellikle uluslararası sularda görev yapan gemilere ulaşması için

özel bir çaba göstermiştir.

Uluslararası Deniz Sağlığı Derneği (IMHA) kurumsal üyesi olan Tele

Sağlık Merkezi, diğer ülkeler ile ilişkilerini geliştirmek ve dünya denizcilik sektöründe ülkemizin varlığını hissettirmek için uluslararası sempozyumlara katılmakta ve sunumlar gerçekleştirmektedir.

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HUDUT ve SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TELE SAĞLIK MERKEZİ BAŞTABIPLIĞI

**Tüm Denizlerde
Doktorunuz
Yanınızda**

**24
SAAT
Ücretsiz
HİZMET**

Telesağlık
+90 212 444 83 53
+90 212 444 TELE

www.telesaglik.gov.tr info@telesaglik.gov.tr

Diğer Tele Sağlık Merkezleri ile devam eden bilgi alışverişi ve yapılan ortak operasyonlar ile ilişkiler geliştirilmektedir.

Tele Sağlık Merkezi, MATRA Projesi kapsamında yaptığı çalışmalar ve yaptığı diğer çalışmalar ile uluslararası sularda hizmet veren Türk ve Yabancı bayraklı gemiler tarafından tanınırlılığı günden güne artan bir merkez haline almaktadır.

Sonuçta uluslararası sularda sefer yapan gemilerden gelen çağrılarda gözle görülür bir artış olmuştur. 2010 yılında bu sayı neredeyse 2 kat artmıştır. Genel Müdürlüğümüz stratejik planında yer alan hedeflerden birisi olan "Tele Sağlık hizmetinin sadece kendi denizlerimizde değil uluslararası denizlerde de yabancı bayraklı gemilerce daha fazla tanınırlığının sağlanarak başvuruların art-

tırılması" konusunda sevindirici sonuçlar elde edilmektedir.

Uluslararası sulardan gelen çağrılarda yabancı hastaların sayısı gün geçtikçe artmaktadır.

Yurt dışındaki gemilerden, yabancı uyruklu kaptan ve gemiadamlarının sağlık problemleri için Tele Sağlık Merkezini aramaları ülkemiz adına ayrıca gurur kaynağı olmaktadır.

Türk Arama Kurtarma Bölgesi içerisindeki faaliyetleri ile diğer arama kurtarma unsurlarına ve denizcilik sektörüne güven veren Tele Sağlık Merkezi, uluslararası sularda gerçekleşen vakalarda da bu güveni artırarak dünyanın tanınan Tele Sağlık Merkezleri arasındaki yerini sağlamlaştırmak amacındadır.

Uluslararası sularda meydana gelen acil durumlarda ise gerekli tıbbi tavsiyeler verilmekte, acil tıbbi tahliye gereklyse Denizcilik Müsteşarlığı Ana Arama Kurtarma Koordinasyon Merkezi aracılığıyla gemiye en yakın ülke imkânlarıyla tıbbi tahliyenin gerçekleştirilmesi sağlanmaktadır.

**Bu
Sayımızda;**

- **Telesağlık Hizmetleri**
- **Gemi Adamları Eğitimi**
- **Gemi Acenteliği Yenileme Eğitimi Semineri**
- **Seyahat Sağlığı Eğitimi**
- **Çalıştay Düzenledik**
- **Tifo**

Genel Müdürlüğümüzce 21-22 Şubat 2011 tarihlerinde Antalya'da Gemiadamları Sağlık Yönergesi uygulama eğitimi gerçekleştirildi.

Ülkemizin denizcilik sektöründeki gelişme ve yükselmesine bağlı olarak gemiadamlarına verdiğimiz hizmetler de gelişerek artmaktadır.

Denizciliğin ne kadar zor koşullar altında icra edilen meslek olduğundan hareketle Genel Müdürlüğümüz Gemiadamları sağlık muayeneleri için yeni çalışmalar başlatmıştır. Bütün bu çalışmaların amacı gemiadamlarının sağlıklı şekilde işlerini yapabilmelerini sağlamaktır.

Bu sebeple, yeni Gemiadamları Sağlık Yönergesi 01 Mart 2011 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Sağlık Kurulunun beş ana uzmanına indirgenmesi,

Sağlık Kuruluna gerektiği hallerde başka uzmanlık ya da yan dal uzmanlıklarının dahil olabilmesi, genel muayenede istenen tetkiklere lipid paneli, karaciğer enzim paneli, madde bağımlılığı testleri ve HCV testlerinin eklenmesi, periyodik muayenede istenen tetkiklerde akciğer grafisinin radyoloji uzmanı yorumlu olması zorunluluğunun getirilmesi, Genel Müdürlüğümüze bağlı bazı Sahil Sağlık Denetleme Merkezlerinin gemiadamı muayenesi yapan spesifik ve yetkili merkezler olarak tanımlanması, gemiadamı sağlık işlemlerinin

tamamen elektronik ortama taşınması, Gemiadamı Sağlık Yoklama Belgesinin tamamen yenilenmiş bir dizayna kavuşması yapılan değişikliklerdendir.

Yeni anlayışın getirdiği temel düşünce değişikliği ile beraber rapor düzenleyen Sahil Sağlık Denetleme Merkezlerimizin yalnızca bürokratik iş yapılan imza için uğranılan merkezler olma yolundan çı-

kıp, teknolojik olarak donanımlı, personel mesleki bilgisi en üst düzeyde, kalite çitası yüksek, araştırma faaliyetleri yürütebilecek, ülke sınırlarından öte dünya çapında otorite olma yoluna girmeleri hedeflenmektedir.

Gemiadamı muayenesi yapan Sahil Sağlık Denetleme

Merkezlerinin sayısı 16 olarak belirlenmiştir. Burada görev yapan hekimlerin mesleki bilgilerini arttırmak ve yeni değişikliklerin anlatılarak uygulama bütünlüğü sağlanması için düzenlenen eğitime, Prof. Dr. Barış İLERİGELEN, Uzm. Dr. Fatih Borlu, Doç. Dr. Ömer GEÇİCİ, Doç. Dr. Alper Tun-

ga DERİN, Uzm. Dr. Delil ÖZCAN Kardiyoloji (EKG), Dâhiliye, Psikiyatri, KBB, Göz Hastalıkları konularındaki sunumları ile katkıda bulundular.

Eğitim sonunda katılımcılara katılım belgeleri verildi.

Gemi Adamları Eğitimi

Gemi Acenteliği Yenileme Eğitimi Semineri

İstanbul Deniz Ticaret Odasında; Marmara, Ege, Akdeniz, Karadeniz (İMEAK) bölgelerinden gelen acente sorumlularına düzenlenen Gemi Acenteliği Yenileme Eğitim Semineri 05-06 Nisan 2011 tarihlerinde gerçekleştirildi.

Seminerin ilk gününde Genel Müdürlüğümüz uygulamalarındaki yeniliklerin anlatımı Dr. Ahmet Zeki HÜRDOĞAN, İbrahim POLAT, Dr. Mete DAĞISTANLI ve Okan AKTAŞ tarafından gerçekleştirildi.

Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğümüzce,

- Gemi geliş dilekçelerindeki yeni uygulamalar,
- Gemi sağlık denetimi ve sertifika düzenlemelerinde yenilikler,
- Gemiadamları sağlık yönergesinde yapılan yenilikler,
- Seyahat sağlığı,

konularında katılımcılara bilgi aktarılmış, Genel Müdürlüğümüz hakkında genel bilgiler de verilmiştir.

Seyahat Sağlığı Eğitimi

Prof. Dr. Ali MERT, Prof Dr. Reşat ÖZARAS, Prof. Dr. Bilgin TİMURALP, Doç. Dr. Muzaffer ÇETİNGÜÇ, Yar. Doç. Dr. Mesut YILMAZ, Uz. Dr. Ferhat ASLAN, Uz. Dr. Serdar ALTINEL

“Seyahat Hekimliği, Erişkin Aşılması ve Soğuk Zincir Kuralları, Enfeksiyon Hastalıklarının Küresel ve Yerel Epidemiyolojisi, Zoonotik Enfeksiyonlar, Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar, Sıtma ve Profilaksisi, Seyahat İshalleri, Uçak Yolculuklarında Olası Fizyolojik ve Psikolojik Sorunlar, Havayolu ile Seyahat Eden Hastalarda Klinik Durumlarına Göre Kısıtlamalar” konularında yaptıkları sunumlarla seyahat sağlığına yönelik güncel tıbbi bilgileri aktardılar.

Eğitim sonunda katılımcılara katılım belgeleri verildi.

Genel Müdürlüğümüzce 25-26 Mart 2011 tarihlerinde Sapanca’da seyahat sağlığı eğitimi gerçekleştirildi.

Eğitime seyahat sağlığı hizmeti için yetkilendirilmiş Sahil Denetleme Merkezleri, Havaalanları Denetleme Merkezleri ve Tele Sağlık merkezinden hekimler katıldı.

Eğitimde amaç katılımcıların bilgilerini tazeleme, güncelleme, seyahat hastalıkları yönünde son gelişmeleri aktarmaktır.

Genel Müdürlüğümüzden Dr. Ömer KOÇAK, Dr. Ahmet Zeki HÜRDOĞAN, Uz. Dr. Gülay OKAY ve Dr. Çağrıbey KIRYAMAN Müdürlüğümüzün seyahat sağlığı uygulamaları ve Seyahat Danışma Hatı (444 7734) konusunda bilgilendirme yaptılar.

Çalıştay Düzenledik

Ülkemizin Avrupa Birliği uyum çalışmaları kapsamında entegre sınır yönetimi alanında İçişleri Bakanlığı (Emniyet Genel Müdürlüğü) ile Bakanlığımızın birlikte yürüttüğü “Entegre Sınır Yönetimi Eylem Planı Aşama -II” AB Eşleştirme Projesinde Genel Müdürlüğümüz çalışması olan; Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı ile koordineli olarak yürütülen “Sınır Giriş Noktalarında Halk Sağlığı Risk Yönetimi Modelinin Oluşturulması” 2.bileşen olarak yer almaktadır.

Proje ile Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü’nün sınırlarda halk sağlığı risk yönetim kapasitesinin artırılması ve sınırlarda ülkemizin ihtiyaçlarına uygun ve AB uygulamalarıyla uyumlu halk sağlığı risk yönetimi modelinin oluşturulması amaçlanmaktadır.

Eş ortak üye ülke Finlandiya Cumhuriyeti ile birlikte yürütülen ve 1 Ocak 2011 tarihinde resmi açılış toplantısı yapılan Proje 15 ay sürecektir. Proje faaliyetleri kapsamında bilgi toplama amacıyla Finlandiyalı ve Türk uzmanlardan oluşan bir heyet sahada çalışma ziyaretleri gerçekleştirmiş ve mevcut durumla ilgili rapor düzenlemiştir. Ayrıca “Entegre Sınır Yönetimi Eylem Planı Aşama -II” AB Eşleştirme Projesi takvimine göre “Sınırlarda AB Uygulamalarıyla Uyumlu Halk Sağlığı Risk Yönetimi Modelinin Oluşturulma-

sis İçin Durum Tespiti ve İhtiyaç Değerlendirilmesi ile Mevzuata Yönelik Tavsiyeler” konulu Çalıştay 04-08 Nisan 2011 tarihleri arasında İstanbul’da gerçekleştirildi.

Çalıştayda Finlandiyalı uzmanlar, Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı ile Hudut Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü çalışanlarının katılımıyla sunumlar bilgilendirme toplantıları grup çalışmaları yapılarak amaca yönelik durum tespiti yapıldı. 3-5 Mayıs 2011 tarihinde gerçekleştirilecek olan AB En iyi uygulamalarıyla uyumlu Risk Yönetim Modelinin Kurulması için Tavsiyeler Çalıştay programı içeriği hazırlandı.

TİFO (Enterik Ateş)

TİFO (Enterik Ateş) S. typhi'nin etken olduğu enfeksiyondur. Sadece insanda enfeksiyon yapar. İnkübasyon süresi 10-14 gündür.

Kırıklık, iştahsızlık, baş ağrısı gibi yakınmalarla 1-2 gün süren prodromla başlar. Ateş, hastalığın 1. haftasında her gün 1-2°C yükselerek 39-40°C'ye ulaşır. İştahsızlık, yorgunluk, vücut ağrıları, künt ve sürekli bir baş ağrısı, karın ağrısı vardır. Cilt sıcak ve kurudur, terleme olmaz. Kabızlık vardır.

2. haftada tüm belirtiler şiddetlenir. Ateş 40-41°C ye kadar yükselir. Genel durum bozuktur, taş rose denilen döküntüler ortaya çıkar. Aşırı halsizlik, bilinçte küntleşme, bazı hastalarda deliryum görülür. İshal yakınması kabızlığa göre fazladır. Dışkıda kan olabilir.

3. haftada ateş devamlı bir şekilde vardır, belirtiler giderek şiddetlenir, halsizlik artar. Ağız mukozası ve dil kuru ve pashdır. Komplikasyon görülmezse üçüncü haftadan sonra ateş yavaş yavaş düşerek 4. haftanın sonuna doğru normale döner. 5. hafta nekahat dönemidir

İntestinal hemoraji(barsak kanaması) ve barsak perforasyonu en sık komplikasyonlardır. Hastalığın ikinci ve üçüncü haftalarında ortaya çıkar. Barsak perforasyonu terminal ileumda görülür Perforasyona sekonder bakteriyemi ve peritonit eklenir.

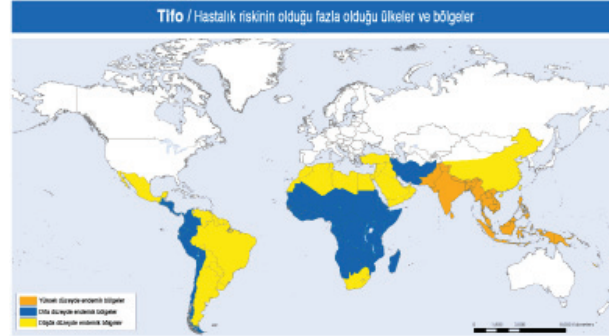
Nasıl Bulaşır?

Tifo basili(mikrobu) çoğunlukla tifolu hastaların vücut sıvılarında (dışkı, idrar, kan, tükürük) bulunur.

Tifo mikrobi, taşıyan kişilerin çıktılarının karıştığı kanalizasyon suları ile kirlenmiş gıda ve suyun tüketilmesi ile bulaşır. Salgınlar yaz ve sonbahar aylarında daha sık görülür.

Dünyada Nereelerde Görülür?

CDC verilerine göre dünyada her yıl yaklaşık 21 milyon olgu ve 200.000 ölüm görülmektedir.

Risk özellikle endüstrileşmiş bölgeler dışında tüm dünyada yaygındır, Afrika, Güney Asya, Latin Amerika, Hindistan, Mısır, Fas ve özellikle Peru'da yüksektir.

Yolcular için Riskler Nelerdir?

- Hastalıklı bölgelere gidecek tüm yolcular potansiyel tifo riski altındadırlar.
- Konaklama, sıhhi tesisat ve besin hijyeni standardının yüksek olduğu turist ve iş merkezlerinde risk düşüktür.

Nasıl Önlenir? Kişiyi tifodan korumak için tifo aşısı yapılabilir. Tifo riskinin yüksek olduğu, altyapısı sorunlu bölgelere

gidecek olan yolcular, özellikle de bir aydan fazla kalacak kimseler ile S. typhi' ye karşı antibiyotik direncinin görüldüğü yerlere gideceklerin aşılınmaları önerilir. Ancak; temiz içme suyunun ve yiyeceğin hassasiyetle seçilmesi tifoyu önlemede asıdan daha önemlidir. Aşılınmış bireyler dahi bulaşık olduğundan şüphe duyulan su ve yiyecek tüketiminden kaçınılmalıdır. Yiyecek ve içeceklerle geçen enfeksiyonlardan korunma önlemleri alınmalıdır (kaynatılmış su ile hazırlanan içecekler, kutulanmış, ağzı kapalı ve mümkünse pastörize edilmiş meşrubatı tercih edin. Hangi suyla yapıldığını bilmediğiniz buzlu içecekleri içmeyin. Sokakta açıkta satılan yiyecek ve içeceklerin hastalık riskini fazlasıyla arttıracasını unutmayın).

Seyahat dönüşü yüksek ateş görülmesi Bir hafta içinde görülen, baş ağrısı, halsizlik, iştahsızlık, ateş, karın ağrısı, ishal, tifo belirtisi olabileceğinden mutlaka doktora başvurulmalı, seyahat hikâyesi belirtilmelidir.

TİFODAN KORKMAYIN!

Seyahatten 4-6 hafta önce Seyahat Sağlığı Merkezlerimizi ziyaret edebilirsiniz.

Aşılamanızı ücretsiz yaptırabilirsiniz.

Genel Müdürlüğümüz www.hssgm.gov.tr web adresinde Seyahat Sağlığı Bölümünü inceleyebilirsiniz.

Seyahate çıkmadan önce Seyahat Sağlığı Merkezimiz +90 (212) 444 77 34 numaralı telefonunu 24 saat arayarak profesyonel ekibimizden danışmanlık hizmeti alabilirsiniz.

Mayıs 2011 HSSGM Bülteni Sayı : 31

İki ayda bir yayınlanır.

E-Bülten Hazırlama Ekibi :

Sahibi: Op. Dr. İbrahim ŞENTÜRK
Editör: Yıldız BAYDEMİR

Yayın Kurulu :

Dr. Ahmet Zeki HÜRDOĞAN
Ahmet Hamdi BOZGAN
Münip Ferruh ERSOY
İbrahim POLAT
Dr. Tunç ÖZCAN

Danışma Kurulu :

Dr. Ömer KOÇAK
Dr. Hasan Hüseyin ŞENER

İletişim : Kemankes Cd. Kara Mustafa Paşa Sk.
No: 21 34425 Beyoğlu / İSTANBUL
Tel : +90 212 293 36 74 (8 Hat)
Faks : +90 212 293 36 83
e-posta : ebulten@hssgm.gov.tr